

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Égész évre. 6 korona.
Egyen szám ére a fillér.

MEGJELENIK HETENKÉNT EGYSZER:
pénteken és minden törvény-
hatósági bizottsági közgyűlést
megelőző és követő napon.

A VÁROS

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓNYIVAL
Városi nyomda.

Íde küldendők a kéziratok és
előfizetési díjak.

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZMŰVELŐDESI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Főszerkesztő: **VECSEY IMRE.** * Felelős szerkesztő: **KONCZ ÁKOS.**

Kiadótulajdonos: **A VÁROSI NYOMDA.**

A főváros kisajátítási jogának kiterjesztése a vidéki városokra.

A legszélesebb körökben elterjedt, mondhatni általános törekvés, hogy amint más nyugati államokban, úgy hazánkban is, necsak a főváros legyen a kulturánál hatalmas zászlovívője s élenkéntük gazdasági életnek fókusa, hanem a vidéki városok is tekintélyes központokká fejlődjenek, melyek — mint az illető vidék anyagi, szellemi és erkölcsi tőkéjének gyűjtőhelyei — vezető és irányító szerepet vigyenek a népélet megnyilvánulásának minden terén.

Ha már most azon eszközöket keressük, melyeknek segítségével ez az üdvös cél megközelíthető volna, figyelmünk önkéntelenül azokra a törvényes intézkedésekre és jogintézményekre fordul, melyek a főváros fejlődésének meszerü, valódi amerikai arányú fellendítése által életrevalóságuknak immár fényes bizonyítékát szolgáltatják s alkalmasoknak mutatkoznak arra, hogy a vidéki városokra is kiterjesztessenek s azoknak felvirágzását hathatósan előmozdítsák.

Ezen eszközök között nem utolsó helyet foglal el a kisajátításról szóló 1881. évi XLI. t.-cz. 22. §-ának 2. pontjában foglalt az a rendelkezés, mely szerint, ha a fővárosban kisajátított ingatlanok a célzavett munkálatra nem szükséges oly része marad fenn, mely utczára vagy térre homlokzattal bír és amely terjedelmét vagy alakját tekintve nem alkalmas arra, hogy azon az építési szabályoknak megfelelő épület felállíthatassék, joga van a szomszéd ingatlant szintén kisajátítani s azzal egy telekké egyesíteni, hacsak a szomszédok egyike kétség nem nyilatkozik azt becásíron átvenni és telkével egyesíteni.

Vizsgáljuk ezen törvényes határozmány jótékony nyilvánulásait részletesen.

Legszembőlölőben a kérdéses kedvezmény nyomán előállható előny a városrendezés terén nyilvánul.

Ez a kedvezmény ad módot arra, hogy a fővárosban minden utca- (tér-) szabályozás keresztülvihető s minden követelményeket is kielégíthet. Mert hiába áldoznának tömelen összegeket, néha milliókat valamely utca (tér) szabályozására, mégis ékteleen maradna, ha a kisajátításból folyólag fennmaradna az utcázra (térre) néző oly telekrészlet, melyet a kisajátító beépítésre alkalmatlan volta miatt kénytelen volna üresen, parlagon hagyni.

Vegyük pl. azt az esetet, hogy valamely utczában (térben) melyet fényes paloták, pompás középületek szegélyeznek, előállana kisajátítás szükségessége folytán ilyen beépíthetetlen telekrészlet. Mily kün diszsonancia vegyülne ez esetben az utca (tér) nyújtotta legharmonikusabb kép! Mint dölne romba ez esetben a legtökéletesebb tervezés!

De necsak más célra szolgáló, s pedig akár a főváros, akár más természeti vagy jogi személy által eszközölt kisajátítás esetén foroghatna fenn a jelzett visszasság, hanem akkor is, midőn a főváros épen utca- (tér-) szabályozás céljából fogatosít kisajátítást. S minő abszurd állapot volna, ha a szóban levő törvényes rendelkezés hiánya okozná azt, hogy épen akkor, mikor városrendezés, utca- (tér-) szabályozás a kitűzött cél, ez csak félig érhető el!

Mert csak félunka az oly városrendezési, szabályozási művelet, mely minden egyéb szempontnak gondos mérlegelése mellett s csupán a szépségzetnek figyelmen kívül hagyásával

készült. Az esztétikai tekinteteknek mellőzésével tökéletes alkotás e téven el sem képzelhető.

Fontos jelentősége van továbbá a szóban levő kedvezménynek pénzügyi kihatásánál fogva is. Amidőn a főváros maga az, mely a kisajátításra alkalmat adó s azt igénylő célt megvalósítja, a főváros közönsége a maga egészében kárt szenvedne az esetben, ha a tetemes anyagi áldozatokkal, sokszor a forgalmi értéket messze felülnülő árban megszerzett területnek egy részét kénytelen volna üresen, beépítetlenül hagyni s ennek következtében e területrezz árának megfelelő összeget örökre, vagy hosszú időre egészben vagy részben elvesztené, illetve gyümölcsözetlenül hevertetné.

A fővárosra így súlyos teher nehezednék, mely annál is inkább volna érezhető, mivel a főváros — köztudomás szerint — anyagi zavarokkal küzd s immár évek óta csak a legnagyobb megérőltetések s a parancsolólag fellépő, immár szinte lavinaszerűen szaporodó szükségletek kielégítésének mesterseges megszorítás árán képes háztartásában az egyensúlyt úgy ahogy megőrizni.

De még akkor is, ha nem a főváros szerepel mint kisajátító, a köznek tetemes sérelmével járna, ha ilyen befektetett összegek végleg, avagy hosszabb-rövidebb időre elvesznének, illetve hasznot nem hajtának.

Elősorban ugyánny nagy közgazdasági hátrányt jelemt maga az, hogy ily töke a forgalomból kikerülvén, holt tökévé válik s így természetesen produktív rendeltetésétől elvonatik. Ezenkívül — minthogy kisajátítottként legtöbbsnyire az állampolgároknak kisebb-nagyobb csoportjait magában foglaló közjogi testületek, közületek jelenteknek — ilyen kisajátítások esetében a közönségnek majd szűkebb, majd tágabb körrei érintetnek közvetve anyagi érdekeikben.

Végül amennyiben kisajátításnak csak közérdekből van helye — minden kisajátítást igénylő vállalat létesítése és fennállása a közérdeket közelről érinti; már pedig ily vállalatnak fennállása és sikere annál inkább látszik biztosítottának, minél gazdaságosabb eljárás követtetett a létesítésénél, vagyis minél olcsóbban valóstított meg a kitűzött cél.

Közegészségügyi téren szintén megnyilatkozik a szóban levő kérdés üdvös hatása.

Hiszzen nélküle ilyen beépíthetetlen telekrészek, zugok a közönség részéről, mely a tapasztalat szerint nem igen tanusít nagy érdeket a közegészségügyi követelmények iránt, közhyelkékké súlyosztatnának, mindenemű, az egészségre ártalmas anyagok lerakására használtatnának; s így közegészségügyi tekintetben az egész környékre nézve könnyen veszélyesekké, sőt végzetesekké válhatnának.

Közbiztonság szempontjából ugyancsak előnyös a szóban levő törvényes határozmány.

Mert ilyen beépíthetetlen telekrészekben, zugokban — főképp ha ezek külvárosokban vannak — meghuzódhatnának a társadalomnak azon elemei, melyek munkakerüléssel kapcsolatban az élet- és vagyonbiztonságot állandóan veszélyeztetik.

S e részben nem változtatna a helyzeten az sem, ha a kérdéses telekrészek, zugok az utca vagy tér felé palánkákkal, kerítéssel ellátatnának; sőt ez esetben az említett telekrészek, zugok a jelzett elemeknek annál biztosabb rejtekhelyekül szolgálának, hol szinte elzárva a világtól, titkon szöhetnének a társadalomra vészthozó terveiük.

Nem szabad végül figyelmen kívül hagynunk azt a körülményt sem, hogy a szóban forgó törvényes rendelkezés közvetve az ingatlan-forgalomra is előnyösen kihat, annak lendületet ad s ebből folyólag az ingatlanok értékének gyarapodását is elősegíti.

Az ismételten említett törvényes határozmány következtében a főváros részéről élvezett s a fentebbiekben vázolt előnyök ezen rendelkezésnek a vidéki városokra való kiterjesztése esetén természetesen teljes mértékben érvényesülnek a vidéki városokban is. És amint a kérdéses kezdemény a főváros felvirágoztatásához hozzájárult, úgy a vidéki városok fellendülését is előmozdítja.

Ha tehát akarjuk a célt, akarnunk kell az eszközöket is. Elkerülhetetlenül szükségesnek mutatkozik e szerint, hogy az 1881. évi LXI. t.-cz. 22. §-ának 2. pontjában a fővárosnak biztosított kedvezmény a vidéki városoknak is megadassék.

Igaz ugyan, hogy ezzel újabb rést üttenék a tulajdon szentségén, ámde hatalmas közérdekű követelmények előtt a magánérdeknek — bármennyire szent és sérthetetlen legyen is az egymagában — meg kell hátrálnia annál is inkább, mivel egyfelől a kisajátítás jogintézményének alapelvéből folyólag a kisajátítást szenvedő teljes kártalanítást nyer a szenvedett értékcsorbáiért s másfelől — kisajátításnak csakis közérdekű vállalat céljaira lévén helye — létesítéséből az összességére, tehát az egyszerre, s így a kisajátítást szenvedőre nézve is közvetlenül vagy közvetve előnyök származnak.

Felmerül most már az a kérdés, hogy mely vidéki városokra terjesztessék ki a szóban forgó kedvezményt?

E tekintetben nem látszanék célzserűnek, ha a törvényhozás tulságos szűkkeléssel járna el, nevezetesen, ha a kedvezményben csakis a törvényhatósági joggal felruházott városokat részesítené. Mert hiszen a törvényhatósági joggal felruházott városokon kívül vannak még tekintélyes számmal hazánkban oly városok, melyek a fejlődés összes feltételeinek birtokában vagyódással tekintenek minden oly intézkedés elé, mely hivatva van a felvirágzásuknak útjában álló akadályokat elhárítani. De méltánytalan is lenne azoknak a városoknak, melyek jellegüknél fogva amugy is előnyben vannak más városokkal szemben, újabb kedvezményt juttatni s kizárni belőle az olyan városokat, melyek esetleg földrajzi fekvésükben, avagy egyéb viszonyaikban rejől mostoha helyzetű következmenyeivel küzdenek, de amellett a kor következményeivel lépést tartani törekcsenek s ezért a legmesszebb menő támogatást érdemlik.

Talán megfelelő megoldás volna, ha az 1881. évi XL. t.-cz. 3. §-ában foglaltak nyomán a szóban forgó kedvezmény a törvényhatósági joggal felruházott városoknak, valamint a rendezett tanácssal és egyszersmind tizezernél több lakossal bíró városoknak biztosítatnék.

Hátra volna ezek után még az a kérdés, hogy a szóban levő törvényes rendelkezésnek a vidéki városokra való kiterjesztése külön törvényvel eszközöltesse-e, avagy pedig a kisajátításról szóló törvény revíziója keretében?

Tudva egyfelől azt, hogy a kisajátításról szóló törvény módosítása évekig tartó előmunkálattal igényel; szem előtt tartva másfelől azt, hogy a vidéki városok érdeke a kedvezményt sürögösen szükségeli, okvetlenül azt az állás pontot kell elfoglalnunk, hogy a jelzett törvényes határozmányok a vidéki városokra való kiterjesztése külön törvény útján s lehető rövid idő alatt eszközöltesseék.

Dr. Dénes Sándor.

Válasz

a tanárképzővel egyesített bölcsészeti fakultás (egyetem) létesítése tárgyában a debreczeni ev. tef. egyházmegyéhez benyújtott panaszlevélre.

Naggtiszteletű s Tekintetes Egyházmegyei Közgyűlés!

„Márk Endre és János Zoltán, mint első aláíróknak és társainak, mint a debreczeni egyház presbyterainak, az E. T. 41. §. m) pontja alapján benyújtott panasa, a debreczeni

egyháztanácsnak a létesítendő debreczeni egyetem javára felajánlott 100,000 koronás alapítvány tárgyában hozott 550/1904. P. sz. végzése ellen”, tárgyalás végett a debreczeni ev. ref. egyházmegye 1904. évi szeptember 8-án tartott közgyűlésének 104-ik jvi számában a legközelebb tartandó egyházmegyei gyűlés napirendjére tűzettek ki s egyszersmind felhivatunk, hogy az ezen ügyre vonatkozó bizonyítékokat és adatokat a nt. esperes urhoz kellő időben küldjék be.

Bár a panaszlevélben felsorolt állítások igazolására a panaszlevélhez egyetlen okirat, vagy bizonyíték sincs csatolva s így legalább is szokatlan eljárás, hogy mi panaszlatok nem azon állítások száfolatára, hanem bizonyítékok és adatok terjesztésére hivattunk fel: mégis igyekszünk az egyházmegyei gyűlés határozatának eleget tenni, hogy a panaszosok által megátadott presbyteri végzés és ennek kapcsában az egész ügy feltárva legyen felsőbb egyházi hatóságaink előtt; de feltárva legyen a nagyközönség előtt is.

De mielőtt ezt tennők, már itt kijelentjük, hogy nem a létesítendő debreczeni egyetem javára, hanem „ev. ref. főiskolának filozófiai fakultással és tanárképzővel fejlesztése” a 284/1892. P. végzéssel feltételeken megígért 50,000 ft, vagyis 100,000 koronának kérdésessé tett ügye, a mi meggyőződésünk szerint és azon ügy természeténél fogva nem közigazgatási, hanem magánjogi oly kérdés, melyben érdeműg dönteni csakis a bíróság hivatott.

Ezeknek előrehocsátása után, úgy a panaszlevélben felhozott, de nem bizonyított állítások száfolatát, mint a tőlünk kívánt bizonyítékokat és adatokat következőkben terjesztjük elő:

Panaszosok igen jól judják, mi annak az oka, hogy ők, az általuk beadott panaszlevélben felsorolt, de nem bizonyított állításoknak megvizsgáltatását nem kéri: hanem e kérelem helyett, az E. T. 41. §. m) pontja alapján felebbeznek.

Ha azon presbyteri végzést, melyet megátadtak, oly sérelmes lenne, amint ők állítják, azon sérelmes végzés ellen a polgári bíróság előtt orvoslást keresni nem a panaszosok az illetékesek, hanem a debreczeni ev. ref. főiskola fenntartó hatósága. De oly orvoslást keresésére nincs sem alap, sem szükség, mint azt később behoznyitjuk.

Az egyházmegyei közgyűlés tárgyai közé pedig ezen kérdésnek előntése nem sorozható. De még az esetben, ha az E. T. 41. §. m) pontja alapján az egyházmegyei közgyűlés e kérdésben döntő határozatot akarha hozni: akkor is, a panaszosok nem bizonyított állításainak előzetes és szigoruan igazságos megvizsgáltatása lenne mulhatatlanul szükséges. Szigoruan meg nem vizsgált és okmányokkal kellően be nem bizonyított állításokra határozni az így fontos ügyben határozni oly eljárás lenne, melyet az egyházmegyei közgyűlés hivatásával és részrehajlatlan igazgárvetével meg egyeztetni annival inkább nem lehet, mert oly eljárás, az ügynek általunk is óhajtott békés megoldását nem elősegítené, hanem hátráltatná, sőt talán lehetetlené tenné.

De áttérünk a panaszosok által előadott és általuk ugynevezett érveknék száfolatára. Ezen érvek a következők:

I. A kérdés elődöntő szavazásban formahiba történt.”

Ezen állításra vonatkozólag tisztelettel jegezzük meg, hogy a szavazás épen a felebbezők részéről benyújtott kívánalomhoz képest névszerinti szavazás volt és a hivatalosan megállapított névjegyzék alapján történt, mely névszerben elől foglal helyet az elnökűg, utána a lelkesi kar, ezt követi a tisztviselői kar és ezután a presbyterék betiszorrendben. Ezen névjegyzékűből egy példányt 1/1. alatt mellékelünk.

Épen ilyen névjegyzék alapján történt a névszerinti szavazás évek hosszu sora óta és ellene soha kifogást nem tett senki: az ekként való szavazás tehát folytonos és soha nem kifogásolt gyakorlaton alapul, mely ellen felebbezők csak abban az esetben tehetnének most kifogást, ha ezt előzőleg valaikor ellenétek volna; de mikor soha nem ellenétek, ebbeli kifogásuk erőtelen annival inkább, mert a többség meglétté maguk a panaszlók sem vonják kétségbe, sőt ezen általuk feldevezett formahibát, maguk a panaszlók is „csekélyebb fontosságú”-nak jelzik. Így áttérünk mi is, a panaszosok által 2. sz. alatt csoportosított, de nem bizonyított, állításoknak bíralatára.

II. Vitatkozás helyett tárgyalogatos és az ügyet minden részletben megvilágító bíralatot akarván szolgáltatni: feltárjuk a kérdéses ügy fejlődésének történetét, annak kezdetűl mostanáig, úgy, amint

a legközelebb egyházközségek által értelemben létrejött felhívás a Debreczenben fellátható bílszesei és a Kolozsvári szerveződés teológiai fakultására vonatkozó adományok gyűjtése tárgyában; továbbá, hogy egy jogtanár, egy másik tanár és egy harmadik ügyvéd tartanak előadást azokról az előnyökről, melyek itteni főiskolánk kibővítése folytán, köznevelési, nevelési, foglalkozási és érdekmegjelölési szempontok szerint városunkra közvetlenül hárulnának. Ugyanazon értekezleten indítvány tételét bizottságunk kibővítésére.

A teljeshalmu bizottság ezen határozatában kitűzött értekezlet püspök úr által összehívottat s ezen értekezlet a 7. §. alatt csatolt jvké szerint a bizottságnak előző pontban írt javaslatait elfogadta s a bizottság felkérte, hogy a bizottság kiépítésére ajánlások névsorát állítsa össze, a javasolt nagy értekezlet meghívandó testületek és iparvállalatok névjegyzékét az előnők rendezésére pontosan és idejében állítsa össze, továbbá, hogy a gyűjtő-ívek, alírási, évszámok, kötelezvény mintáinak kellő számban és kellő időre leendő összeállításáról gondoskodják. A jelzett 3 beszéd megtartására dr. Bacsoni Lajos, Balogh Ferenc és Márk Endre urakat felkérte.

Igy jött létre a presbyterium által alakított teljeshalmu bizottság munkaközelebb folytán az a nagy értekezlet, melyet panaszosok társadalmi mozgalomnak neveznek, amely nagy értekezlet a városahánánál az 1893. évi ok. 27-én tartottat s jegyzőkönyvét 8. §. alatt csatoljuk.

Ezen nagy értekezlet összehívatták Kiss Áron püspök, Simonffy Imre főgondnok és gr. Degenfeld Schomburg József főispán urak. Az elhangzott lelkészi beszédek után Simonffy Imre főgondnok indítványozta, hogy: 1. a zsinat és a főtiszt. egyházközségek által kiadott felhívás, továbbá az elmondott beszédek megfelelő számú példányokban kinyomattassanak és házról-házra osztassanak szét; 2. a nyomtatvány kiosztása után nemokára városunk lakosai két-két polgártársunk által keresessenek meg lakásaikon adomány, évi járuléka, vagy alapítványi tételé végett; 3. a pénzintézetekhez, iparvállalatokhoz, ipari egyesületekhez, testületekhez külön felhívás mellett küldessék meg a nyomtatványt és alírási íveket, hogy alapítványi tegyenek; 4. idevonatkozólag a további intézkedésre az előnők hatalmazassék fel. Határozottat. Az értekezlet az egyes szónokok beszédjének lelkes eljenzése által fejezi ki, hogy a helybeli főiskola fejlesztésének ügyét a legmelegebben karolja fel, hogy pedig a felkarolás az adományok gyűjtésében minél nagyobb eredményt biztosítson, lelkes eljenzés helyesli és fogadja el a egyházunkat Simonffy Imre kir. tan., polgármester úr által tett indítványokat, az indítványok értelemben tendó eljárásra is ide vonatkozó további intézkedés megvételére az előnőkset nemcsak készséggel megbizta és felhatalmazta, hanem szívesen is kéri.

Tisztelettel jegyezzük meg, hogy idáig minden intézkedés megfelelt, hogy a zsinat határozatainak, mint presbyteriumunk fenbéli idezett végzésének és a teljeshalmu bizottság megállapodásának s a nagyobb összegű ajánlatok tétele is igen szép eredménnyel megindult.

Az ügy iránt ez ideig tapasztalt buzogság és lelkesült áldozatkészség nagy vágyakot és azon időben el nem érhetett reményeket kellett, Voltak, kik a tanárképző intézettel egybekötött bílszesei fakultás fellátásáról munkálkodott és kidőző férfiak szűk laktőrbücsnek és alacsony színvonalon elmaradottnak neveztek s ók a szélesebb laktőri és magasabb színvonalon mozgó férfiak, a bílszesei fakultás helyett Egyetem létesítését hirdettek és szorgalmazták, ily czéltól egy új értekezlet összehívását sürgették. Így hivattot össze azon második értekezlet, mely a városban nagyrésben, az 1893. évi nov. 11-ikén Kiss Áron püspök és Simonffy Imre egyházi főgondnok előnlölete által tartottat meg, mely értekezletnek jegyzőkönyvét 9. §. alatt csatoljuk.

Ezen értekezleten a meghívottak közül csak 39-en jelentek meg, míg az első értekezleten 93-an voltak jelen. A történt adakozásokról és a nyomtatványok elkészítéséről tett előnlöi jelentés után felolvastatták a nyomtatványt; ezzel kapcsolatban megvételét az indítvány, hogy a közháttás debreczeni ev. ref. főiskoláknak egyetemmel fejlesztesse lévén, az adományok és alapítványok gyűjtése alkalmából ne a zsinat által megállapított, a presbyterium teljeshalmu küldöttsége és az első értekezlet által elfogadott rovatos ívet használtsanak. Kötödőanyag dolog, hogy ezen indítvány ellen az előnlö püspök úr óvást tett és mikor egyesek az indítványt elfogadást ezután is sürgették, azt is kijelentette, hogy az esetben az ilesőből távozik. Így előlzemlyen határozottat: "Tekintve azt, hogy egész hazánkban csak ezert az ívek szerint van folyamlatban a gyűjtés, nemkülönben azt, hogy az értekezlet tagjai közül többiknél nagyobb súlyt helyeznek a felsőbb egyházi hatóságok által megállapított és elfogadott ezen ívet használatára, melyek némi módosításnál lehetővé teszik, hogy a gyűjtésben érdekelteinknek és a nagy közönségnek ohajtása és törekvése kifejezése jusson: értekezletünk, hogy a főiskola fejlesztése nagy czéljának valóságában a követendő eljárásra néve is biztosítsanak a teljes összhang és egyező értelemben, elfogadja az országos zsinat által megállapított rovatos ívet és minták használatát, azzal a módosítással, hogy mind az alírási, mind az adakozás című rovatos ívek főcíme: "habár kézirással is a következő pótlással bővítsessék: "Alírási a debreczeni ev. ref. egyetem, eselleg a debreczeni ref. főiskola" stb. vagy "Adakozás a debreczeni ev. ref. egyetem, eselleg a debreczeni ref. főiskola" stb., ebben is azonban azzal a kijelentéssel nyugszik meg, hogy "Egyetem legyen a jelszó az adomány és alapítvány gyűjtésében a valódi

czél, minek biztosítására szükségesnek látja egy tekintélyes bizottság megalakítását, mely a debreczeni ev. ref. egyetem eszméje és czélja iránt ne csak itt helyben tartsa élénkségben az érdeklődést a küszöbön lévő adomány és alapítvány gyűjtés folyamán és után, mindaddig, míg a nagy eszme és czél valóságtá nyer és mint Debreczen város társadalmának mandatarusa a forrást, amelyből újabb segély buzothat: hanem e városon kívül is törekedjék pártolás, rokonoszev, áldozatkészséget teremtési és állandóan éhben tartani közháttásnak és nagy czélunk iránt".

A Debreczen város társadalmát képviselő ezen bizottság 24 taggal megalakítottat, teendői előírástát és a bizottság meghatalmaztatott, hogy magát szükség szerint bevásztandó tagokkal kiegészítse.

Ez azon határozat, mely sokakat megtevésztett, mely panaszosok beadványainak általuk nem bizonyított, de nem is bizonyítottal állítsanak, mint irányzat — végig vonul.

Az történt ugyanis, hogy a debreczeni ev. ref. egyház lelkesi karának és presbyteriumának tagjai, a részekre kitűzött utczákon §. a részekre kiadott gyűjtő ívekben a gyűjtést folytatták és közülük a legnagyobb rész a gyűjtést be is fejezte; sőt voltak olyan buzgó egyének is, kik a gyűjtés eszközlésére szolgáltakat szíves készséggel felajánlottak, kik gyűjtő iverket kértek és nyertek a zsinat által megállapított, az egyház részéről elfogadott gyűjtő iverk főcíme is, a kivált módosítással bővítetett; ennek dacára azon második értekezlet által kitűzött czélra, az Egyetem várára igen csekély összeg gyűlt be; sőt még azok is, kik az Egyetem részére nagyobb összegű ajánlatot jegyeztek elő, ajánlatuknak befizetését az egyetem tényleges finanszírolást tettek függővé. Így a gyűjtés folyamán és eredményében a második értekezlet tagjainak többsége által meghozottat kivételö nem bizonyult olyanok, hogy az Debreczen város "nagy közönségnek ohajtása és akarata" lett volna.

Talán ez volt az oka, hogy a második értekezleten alakított és ugynevezett "Debreczen város társadalmát képviselő bizottság" csak két iletést tartott. Első iletését a főiskolai kistanácssteremben 1894 február 27-én tartotta. Elsőben is tudomásul vette, hogy a gyűjtés eredménye idáig 80,178 frt volt. Aztán kimondta, hogy azokat, kik a reájuk bízott tizedekben meg nem jártak el, "innen. a bizottságból is meg kivánja sürgetetni", mivel elismerte, hogy a gyűjtéssel megbízottak nem az ó közegei és megbízottai; végül elhatározta, hogy "ez év április elején, a további teendő megállapítása végett iletést kíván tartani, melynek tárgyával már most kitűzö, hogy I. minden hónapban meghatározott napon gyűlést tartson a bizottság; 2. a bizottság munkáját határozottak végrehajtására végrehajtó bizottság alakítsassék". Ez iletés jegyzőkönyvét 10. §. alatt csatoljuk.

A kitűzött iletés 1894. évi április 19-én az főiskolai kistanácssteremben csakugyan megtartottat; a betervezett jelenléteket tudomásul vette, a gyűjtéssel megbízott, de megbízatusukat nem teljesített kiküldötöket megcsürgette s az iletés tárgyával az előnlöben kitűzött indítványok fellett következő határozatot hozta: "Bizottság az első indítványra néve azt határozta, hogy az iletések szükségességét figyelemmel összehívattai és megtartattai; a második indítvány tárgyában pedig, ha arra szükség lesz, később fognak határozni; végül kimondta, hogy a bizottságnak bevásztandó új tagok által kiegészítésére ez idő szerint meg elegendő nincs". Ezen iletés jegyzőkönyvét 11. §. alatt mellékeljük.

Ezzel abban az időben egyesek által kellett és nagy czélokat hangoztatott mozgalom elnémult s a Debreczen város társadalmát képező bizottság" soha többé meg iletést sem tartott.

Nagytszítélet és Tekintets Egyházmegyei Közgyűlés! — Ime feltártuk a kérdéses ügy fejlődésének történetét, annak kezdetétől mostanáig, úgy, amint azt mi ismerjük és ez a tárgyban történetek hivatalos ügyiratokkal bizonyítottak. Meg vagyunk győződve, hogy a panaszosok nem bizonyított, mert nem bizonyíthatott állításaira, vitatkozás helyett, tárgyilagoss és ügyet minden részletében megvilágító bírálat szolgáltatunk; hivatalos ügyiratokkal behozottat, mely alaplatlan panaszosoknak azon nem bizonyított állításuk, melyben panaszlevélük ide vonatkozó része kicuscosodik, hogy az 1893—1894-iki (és egyetlen) gyűjtés, a már többször említett négy bílszesei tanszék fellátásának czéljából történt és a debreczeni ev. ref. egyház tanácsának 1892 — 284. P. sz. végzésével semmi összefüggésben nem volt, sem azzal semmiféle mesteri logika után összefüggésben nem erőszakolható". Mesteri logikára nem nekünk van szükségünk; mi ezen idezett állításnak az ellenkezéget hivatalos ügyiratokkal bizonyítottuk be.

Bár az ügy természetéből folyólag e választuk túl hosszú, mégis kötelességünk észrevételeinket megteni, az 550—1904. P. sz. végzéstől ellen panaszosok által tett s azon végzést részletesen bíráló állításokra is.

III. A panaszosok által megítádatott 550—1904. P. sz. végzésünk a következők: "Bár eleget tett egyháznak az adományok gyűjtésével az 1902. évi 284. P. sz. végzésben tett ígéretnel, mindamellet a sazezer korona alapítványt évi kamajövödelmet, azon iskolái éve lejeletit fogva, amikor a filosofiai fakultás és a tanárképző-intézet, még pedig a tanárképzésre néve az egyházközséget autonóm jogának az államkorony részéről való biztosításával tényleg létesítetik, folyóvá teszi és azt a határozatot az egyházközségi közgyűléshez pártolólag terjeszté".

Panaszunk kifogásolják és megsemmisítettni kéri ezen vég-

zések azon pontját, mely „a 100.000 korona évi kamajövedelmének folyóvátételéről a feltételtől teszi függővé, hogy a tanárképzés névze az egyházkerület autonóm jogkörű államkormány részéről biztosították”. Álláspontjuk támogatására ezt írják: „Mindenki tudja, hogy az autonóm tanárképzés — nemzetiész politika szempontjából — egy felekezeten sem fogja engedélyezni az államkormány. Ez a magyar nemzeti állam magantartásának kötelességegét ükölök. Ha nekünk magadnak az autonóm tanárképzést, az oláhoknak és szászoknak is meg kellene adni. Ez pedig lehetetlenség. A szerelmes huzogtat ezzel a „conditio sine qua non”-nal egyszerűen „nesze semmi, fogd meg jól”.

Ezt nem „mindenkinek tudja”, sőt mi ellenkezőleg tudjuk és valljuk. Minket, akik az egyházi és iskolai önkormányzat határozott védői vagyunk, panaszosok ezen állítása nemcsak meglepett, hanem megdöbbentett. Nem tetszikünk fel, hogy szenvedélyesen védett állításuk igazolása érdekében önyire menjünk. Mi szerintünk az általunk kikötött feltétel, nem teljesíthetetlen feltétel, sőt inkább az egyházkerületnek, mely annyi áldozatot hozt az intézményért, törvényes és jogos követelése. Nagyfotosság a nemzeti politika tagadhatatlanul, csak hogy az nem jelenti minden jogtör megfosztást — épen annak az egyháznak, mely színmagyar, mely a magyar nemzetet erősíti mindenütt és mindenkor. Meg kevésbé jelenti azt, hogy az országos törvényekben biztosított jogokhoz ragaszkodni, vagy e ragaszkodásra gondolni meg csak ne is merjük. Hiszen egyházi főhatalmúknak hivatkoznak mai napság minden előforduló esetben az 1790. l. évi XXV. t.-cz-re, mely egyházunknak az alsó-, közép- és felsőfokú tanintézetek fenntartását biztosítja és amelyet még eddig, hála Istennek! nem törölték el. Az 1853-ik évi XXX. t.-cz. 60. §-a pedig határozottan kimondja, hogy az egyetemenél, amilyen lenne szüntünk a tanárképzéssel egybekötött bölcsészeti fakultás, az előadó tanároknál és más szakterükről tanárképzéshez, vizsgálóbizottságot szervezzen a miniszter. Hogy az így szervezett bizottság autonóm lenne? teljes mértékben — azt vitatni lehet; de legalább önyit meg kell szerezni, különben tanárképző intézetnek életképes alkotás nem lesz. Amikor tehát ezt, a megtámadott presbyteriális végzés hangsúlyozottan kiemeli, akkor egyetemes egyházunk és főiskolánk érdekében emeli fel szavát. És ez most, mikor a jogi vizsgálóhatárnak a decentralizációja is tervbe véve van: épen nem kivételten és nem elérhetetlen kiválonul.

Ami végre a megtámadott határozatnak azon utolsó pontját illeti, hogy a határozatot, az E. T. 18. §. c) pontja alapján, a megajánlott összegnek, vagy kamatjának folyóvátétele alkalommal megerősítés végett az egyházközségi közgyűléshez pártolólag fogja presbyterium berterjeszteti: ez az eljárás törvény által rendelt kötelesség; mert a 100.000 korona tőkenek akár kifeizése, akár 5% -tök kamatjának, kötelezett évi járulékl alakjában folyóvátétele, tagadhatatlanul az egyháza nehezédt új teher. Az egyházkerületi közgyűlés ezen feljogosságunk igazat adott, mikor legközelebb, a természetbeni tanári lakások megváltása ügyének, tehát még nem is új tehernek, hanem csak régi teher megváltozott formájának kérdését is az egyházközségi és egyházmegyei közgyűlés jóváhagyása alá terjesztetni rendelte. De a megtámadott határozat ezen részének is fenntartása nem a presbyteriumnak és egyháznak, hanem a főiskolának és az egyházkerületnek az érdeke. Mi ezen érdeket akarjuk és akarjuk biztosítani.

Nagyiszteletű és tekintetes Egyházmegyei közgyűlés! Panaszosoknak az 550/1904. P. sz. végzést megtámadó felelőszétele szemben íme bebizonyítottuk, hogy presbyteriumunk az 1892-ik évi 284. P. sz. végzésében megajánlott kötelezettségének és a zsinat felhívásának megfellelően járt el, mert:

a) a tanárképző intézettel kapcsolatban létesítendő bölcsészeti fakultás részére Debreczenben történt gyűjtéset presbyteriumunk rendelt el, az általa elrendelt házakénti gyűjtés végrehajtására teljes hatalmu bizottságot alkott és küldött ki;

b) a presbyterium azon teljes hatalmu bizottsága készítette elő az ügy érdekében a nagy mozgalmat, az hozta létre a városi ház nagy tanácstermében tartott első és népes értekezletet, az hajította végre oly nagy eredménnyel a házakénti gyűjtést;

c) a panszelevében ugynevezett „társadalmi nagy mozgalom” az ezen mozgalom vezetői által a városi házhoz összehozott második és kevés számu tagokból alakult értekezlet, csak az egyházkerület és zsinat által kitűzött célnak, a tanárképzővel egybekötött bölcsészeti fakultásnak megvalósítását zavarta, de a házaként történt gyűjtés alkalmával általa jelszókent hangzottani kívánt egyetemre nehezen teljesíthető feltételhez kötött néhány ajánlaton felül, csak kevés összeg gyűlt. Azon második értekezlet által megalkotott és ugynevezett Debreczen városi társadalmi képviselő bizottság pedig csakhamar elnémult és az ügy érdekében igen keveset tett.

Bebizonyítottuk továbbá azt is, hogy jogos és törvényes az 550/1904. P. sz. végzésben a panaszosok által kifogásolt azon két feltétel is, hogy:

1. a tanárképzővel egybekötött bölcsészeti fakultás, a tanárképzés névze az egyház autonóm jogának biztosításával létesítessék — és hogy

2. az alapítványnak, vagy 5% kamatjának folyóvátételét presbyteriumunk, az E. T. 18. §. c) pontjának rendelkezése szerint megerősítés végett az egyházközségi közgyűléshez pártolólag fogja terjesztetni.

Végül kijelentjük azt is, hogy az egyházkerület által a zsinathoz feltérjesztett jelentés és az ezen jelentésen alapult zsinati hatá-

rozat szerint a tanárképzéssel egybekötött bölcsészeti fakultásnak a tervezett 12 tanszékel felállításra nem oly lehetetlen, mint állítatták. A jelentésben kitüntetett 8 tanszékhez, 4 tanszék felállítására kért 200.000 forint, az 1894. év február 27-ik napján kélt és 10. % által csatolt érkező jelentés szerint azon ideig begyűlt 80,178 frt, mikor Kóvési János és K. Tóth Antal alapítványából bevettették mintegy 90,000 frt. Debreczen város polgáraitól és egyházunk tagjaitól összeg gyűlt be, akkor az egyetemes ev. ref. egyháztól s ennek keretében a nagy nepszerűségű tisztánul ev. ref. egyházkerületből hogy mi összeg folyhatott be? azt ha kimutálni nem tudjuk is, de jogosan feltételezhetjük, hogy a fentebb kitüntetett összegből a 200.000 frtig hiányzó összegnek, azon összeg nagyobb lehet. Tekintve azt is, hogy az 1894. év február 27. napja óta is városunk polgárai és egyházunk tagjai tekintélyes összeget tevő ajánlatokat és hagyományokat tettek e célra, méltán állíthatjuk, hogy az egyházkerület által a zsinathoz kért és a debreczeni egyház által ajánlott és biztosított összeg, együtt 250,000 frt e célra begyűlt és így az egyházkerület által a zsinathoz, egyházunknak és az adakozásra felhívott nagy közönségnek tett ígért bevaltságának ideje előjött. Ezen ígért bevaltságát mi nem gátolnánk, hanem sürgetni és elősegíteni akarjuk. Annak lehetővé tételére, mint a panaszosok által kifogásolt 550/1904. P. sz. végzésében kijelentettük, úgy most is kijelentjük, hogy nem kötelezett tartózkodni, hanem főiskolánk fejlesztésére újabb adományul készséggel fogjuk teljesíteni az 550/1904. P. sz. végzésben foglalt határozatot, nehelyt azon végzésben foglalt feltételek teljesítése lesznek.

Ezen indokok alapján tisztelettel kérjük a panaszosok által beadott felelőszétele elutasítását, annyival is inkább, mert mint e badányunk kezdetén rámutattunk, ezen vitás kérdéssel feltűnynek elődöntése, mint kiválonul magánjogi kérdés a m. kir. bíróság hatáskörébe tartoznék, ha ily döntésre szükség lenne, de meggyőződésünk szerint állítjuk, hogy ily döntésre szükség sincs és a főiskola jól fel-fogott érdekében szükség sincs leend.

Kiváló tisztelettel Debreczen, 1905 február 23., a nagyiszteletű s tekintetes egyházmegyei közgyűlésnek alálatos szolgái:

Juhász Ignác, Vessey Imre, dr. Márton Kálmán, Salánki Ferenc, id. Bánay István, Hercegy János, K. Tóth Kálmán, dr. Kocsárd Gábor, dr. Ujfaluusi József, Nagy János, dr. Bacsó Dezso, Zöld János, Kulcsár Andrá, Dicsőfi József, dr. Varga Lajos, Mészes András, Jenei József, Pongó Lajos, Olt. Vágó János, Kazinczy Gábor, Medgyessi Ferenc, Fekete István, Pethó István, Pálfi Ferenc, Szálósi Sándor, Kiss Áron, Simonffy Imre, Kiss Albert, Márton Imre, Somogyi Pál, Harangi Sándor, Keeskes István, Kertész János, Tóth Gergely, Dávid Mihály, Kovács József, Csobán József, Kovács János, Hódy Béla, Böszörményi Mihály, Bácsi András, Bihar István, B. Nagy János, Kovács Lajos, Kertész Mihály, Paragó András, Kulcsár Gábor, Mészáros János, Kurucz Miklós, Zöld Mihály, Seres András.

A presbyterium ugyanezen 550/1904. sz. határozatának fenntartása mellett nyilatkoztak 1904 szept. 6-án sajátuk aláírásukkal a következő presbyter urak is:

Dr. Nagy Zsigmond, Szilágyi Bálint, Kiss Gábor, Kertész István, Török Bálint, L. Nagy Bálint, Polgári Sándor, Pap János, Dóczy Gedeon, Nagy Sándor, Keszei József, Kálmán András, Törő Imre, a Szabó József, k. Kiss József, Harmati Pál, Jámhor István, Molnár Sándor, Mörzicz Ferenc, Boldog Sándor, Ekléi Imre, Kovács László, Pethó Lajos.

TÓTH BÉLA

gyógyszertára és illatszertárában
gyógyszerészi különlegességek
és illatszerek

a legnagyobb választékban kaphatók.

== Eredeti francia és angol gyártmányok. ==



Villamos csengők, telefonok, villámhárítók berendezését minden terjedelemben, javítását és évi gondozását legutánjában és jótállás mellett eszközi FÖLDVÁRI L. debreczeni első elektrotechnikai vállalata Kossuth-utca 1. sz. (az udvarban). Villamos felszerelések, zseb-lámpák, kerekpárok és alkatrészek raktára.

Képes árjegyzék ingyen. Telefon-szám 168.



SZŐLLŐLUGAST

Ültessünk minden ház mellé és kertjeinkben föld- és homoktalajon.

A szőlő hazánkban mindennütt megterem s nincsen oly ház, melynek fala mellett a legcsekélyebb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek stb. a legremekbbsé disze, anélkül, hogy legkevesebbet helyet is elfoglalna az egyébre használható részekből. Ez a legháladosabb gyümölcs, mert minden évben terem.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas (bár mind küző természetű), mert nagyobb része, ha megnő is természet nem hoz, ezért sokan nem értek el eredményt eddig. Hol lugasnak alkalmas fajokat ültettek, azok bőven ellátják házuakat az egész szőlőérés idején a legkötőbb muskátly és más édes szőlőkkel.

A fajok ismertetésére vonatkozó színes fénynyomatu katalogus bárkinek ingyen és bérmentve küldetik meg, aki címét egy levelezenlapon tudatja. Borfaju szőlőültványok is még nagy mennyiségben kaphatók leszállított áron. Borok csaldái fogyasztásra 50 l. és felebb olcsó árban és Delaware sima, ültetéshez és eből borminta.

Ermelléki első szőlőültvénytelep Nagy-Kágya, Biharmegye.

Uri divat, kalap és fehérenemű üzlet Békés Lajos Debreczen, Piac-u. 44. dr. Ujfalussy-ház. Angol női bluzokat, férfi fehéreneműeket és kelenygeket mérték szerint a legszebb kivitelben készít.

Árlejtési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város által, a tulajdonát képező »Pavillon« gyalogsági laktanya telepen emelendő pótraktár felépítésénél teljesítendő építési munkák biztosítására zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

Az előállítandó munkák a következő összegekkel vannak előírányozva:

1. Föld, kőműves és elhelyező munkák ...	6010-31 K.
2. Ács munkák	2095-94 K.
3. Bádogos munkák	576-20 K.
4. Tetőfedő munkák	572-60 K.
5. Asztalos munkák	54— K.
6. Lakatos és mázoló munkák	1668-08 K.
7. Üveges munkák	55-12 K.
Összesen 11,032-25 K.	

azaz tizenegyezer harminckét korona 25 fillér.

Ajánlatok tehetőek az egyes munkanemekre, vagy az összes munkákra együttesen.

A versenytárgyaláson részt vehet minden, szabályszerű képesítéssel bíró iparos vagy vállalkozó.

Minden ajánlatot tevő köteles a pályázat tárgyát képező munka előírányzati összegének megfelelő 5% bánatpézt készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban a városi házi pénztárnál 1905. évi márczius hó 13. napjának délután 5 órájáig letenni és az arról szóló letéti jegyet ajánlatához csatolni.

Az ajánlatba hozandó engedmény számmal és betűvel olvashatóan kiírandó és ajánlattevő tartozik ajánlatában kijelenteni, hogy a terveket, költségvetést, vállalati feltételeket és a helyi viszonyokat ismeri és azokat magára nézve kötelezőnek elfogadja.

A kellően felszerelt írásbeli zárt ajánlatok 1905. évi márczius hó 14. napjának délelőtt 10 órájáig a polgármesteri hivatalnál nyújtandók be.

A beérkezendő ajánlatok ugyanaz nap délelőtt 11 órakor a városház nagytermében nyilvánosan felbontatnak.

Elkésve beadott, kellően fel nem szerelt távirati vagy utóajánlatok figyelembe nem vehetőek.

A városi tanács fenttartja magának azon jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között szabadon választhasson, vagy azok mellőzésével a munkák biztosítására más uton intézkedhessék.

Minden ajánlattevő ajánlatának felbontásától számított 30 napi időtartam leteltéig kötelezettségben marad.

A tervek, költségelőírányzat és vállalati feltételek a mérnöki hivatalban, a hivatalos órák alatt megtekinthetőek, hol a kívánt felvilágosítások is megadatnak.

Debreczen, 1905. évi február hó 20-án.

Városi Tanács.

2553 — 1905. szám.

Árverési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város tulajdonát képező s az állami gyermekmenhely mellett elterülő, mintegy 3 kat. hold kiterjedésű föld f. évi márczius hó 10. napján d. e. 10 órakor a városháza nagytanácstermében megtartandó nyilvános árverésen az 1908. évi márczius hó 1-ig terjedő 3 gazdasági évre haszonbérbe fog adatni. — Az előbbi árverés eredményéhez képest tett intézkedések tehát hatályon kívül helyeztetnek.

Kikiáltási ár 225 korona, mely összegnek 10%-a az árverelő által az árverést vezető bizottság kezéhez bánatpénzül leteendő.

Az árverési feltételek a városi számvevői hivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthetőek.

Debreczen, 1905 márczius 2-án.

A városi tanács.

2500—1905.

Árlejtési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város által a ló- és baromvásártéri czédulaház átalakításához szükséges építési munkák biztosítására ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A teljesítendő munkák következő összegekkel vannak előírányozva:

1. Ács munkák	167 K 30 fillér.
2. Kőműves munkák	763 K 68 fillér.
3. Asztalos, lakatos, mázoló és üveges munkák	2482 K 22 fillér.
4. Ács munkák	176 K 54 fillér.
Összesen 3589 K 74 fillér.	

Azaz háromezeröttszáznyolcvankilenc korona 74 fillér.

Ajánlatok tehetőek az egyes munkákra, vagy az összes munkákra együttesen.

A versenytárgyaláson részt vehet minden, szabályszerű képesítéssel bíró iparos vagy vállalkozó.

Minden ajánlattevő köteles a pályázat tárgyát képező munka előírányzati összegének megfelelő 5% bánatpézt készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban a városi házi pénztárnál 1905. évi márczius hó 13-ik napjának d. u. 5 órájáig letenni és az arról szóló letéti jegyet ajánlatához csatolni.

Az ajánlatba hozandó engedmény számmal és betűvel olvashatóan, tisztán kiírandó és ajánlattevő tartozik ajánlatában kijelenteni, hogy a tervet és költségvetést, vállalati feltételeket és a helyi viszonyokat ismeri és azokat magára nézve kötelezőknek elfogadja.

A kellően felszerelt írásbeli zárt ajánlatok 1905. évi márczius hó 14-ik napjának délelőtt 10 órájáig a polgármesteri hivatalnál nyújtandók be.

A beérkező ajánlatok ugyanaz nap d. e. 11 órákor a városház nagyteremében nyilvánosan felbontatnak.

Elkésve beadott, kellően fel nem szerelt, távirati vagy utóajánlatok, avagy kétséget támasztó kifejezéseket tartalmazó ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A városi tanács fenntartja magának azon jogot, hogy a beérkező ajánlatok közt szabadon választhasson, avagy azok mellőzésével a munkák biztosítására más uton intézkedhessenek.

Minden ajánlattevő, ajánlatának felbontásától számított 30 napi időtartam leteltéig, kötelezettségben marad.

A tervek, költségvetés, vállalati feltételek a városi mérnöki hivatalban, a hivatalos órák alatt megtekinthetők, hol a kívánt felvilágosítások is megadatnak.

Debreczen, 1905 márczius hó 4-én.

Városi tanács.

2501.

1905.

Árlejtési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város által a fehértemplomi ut mentén létesítendő gazdasági ismétlő iskola felépítésénél teljesítendő építési munkák biztosítására zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

Az előállítandó munkák a következő összegekkel vannak előírányozva:

Tétel	Az épület megnevezése	Föld-, kőműves-, elhelyező- és burkoló-munkák		Ács-munkák		Bádogos-munkák		Asztalos-, lakatos-, mázoló- és íveges-munkák		Szobafestő-munkák		Összesen	
		korona	fillér	korona	fillér	korona	fillér	korona	fillér	korona	fillér	korona	fillér
1	Iskola épület	6417	69	2436	61	418	34	1309	68	—	—	10,582	32
2	Iroda és tanítói lak	6922	47	2361	53	416	16	1460	74	149	—	11,309	90
3	Cselédlak és istálló	4191	97	2131	15	378	95	661	15	—	—	7363	22
4	Ürszék	503	62	960	63	—	—	—	—	—	—	1464	25
5	Nyitott szin	—	—	442	—	—	—	—	—	—	—	442	—
6	Méhes... ..	—	—	85	—	—	—	—	—	—	—	85	—
7	Baromfi- és sertésöl	—	—	412	50	—	—	—	—	—	—	412	50
8	Trágyatelep	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	50	—
9	Kerítés	—	—	5644	50	—	—	—	—	—	—	5644	50
Együttesen		18,085	75	14,473	92	1213	45	3431	57	149	—	37,353	69

azaz harminczhétzerháromszázötvenhárom korona 69 fillér.

Ajánlatok tehetők az egyes munkanemekre vagy az összes munkákra együttesen.

A versenytárgyaláson részt vehet minden szabályszerű képzéssel bíró iparos vagy vállalkozó.

Minden ajánlattevő köteles a pályázat tárgyát képező munka előírányzati összegének megfelelő 5 százaléknál készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban a városi házépítésközvetítőnél **1905. évi márczius hó 16. napjának d. u. 5 órájáig** letenni és az arról szóló letéti jegyet ajánlatához csatolni.

Az ajánlatba hozandó engedmény számmal és betűvel tisztán kiírandó és ajánlattevő tartozik ajánlatában kijelenteni, hogy a tervet, költségvetést, vállalati feltételeket és a helyi viszonyokat ismeri és azokat magára nézve kötelezőknek elfogadja.

A kellően felszerelt írásbeli zárt ajánlatok **1905. évi márczius hó 17. napjának d. e. 10 órájáig** a polgármesteri hivatalnál nyújtandók be.

A beérkezett ajánlatok **ugyanaz nap d. e. 11 órákor a városház nagyteremében nyilvánosan felbontatnak.**

Elkésve beadott, kellően fel nem szerelt, távirati és utóajánlatok avagy kétséget támasztó kifejezéseket tartalmazó ajánlatok figyelembe nem vehetők.

A városi tanács fenntartja magának azon jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között szabadon választhasson, vagy azok mellőzésével a munkák biztosítására más uton intézkedhessenek.

Minden ajánlattevő, ajánlatának felbontásától számított 30 napi időtartam leteltéig, kötelezettségben marad.

A tervek, költségvetés, vállalati feltételek a városi mérnöki hivatalban a hivatalos órák alatt megtekinthetők, hol a kívánt felvilágosítások is megadatnak.

Debreczen, 1905 február hó 27-én.

A városi tanács.



Porcellán kályhák

budweissi és honi gyártmányokban.

Cserőkályhák átrakásánál a fűtőképesség tetemes emelésére és a lakás gyors felmelegítésére a feltűntést keltő új találmányu **multiplikátor** betétet felhasználás mellett ajánlom.

Meidingi rendszerű, valamint multiplikátor-betétű köpenyes kályhák, aezél és zománezozott köpenyyel.

Konyhák, magyar tornyos és francia rendszerben, valamint porcellán burkolatban.

Fürdőkádák horganylemezből, festve és fűtőkészülékkel, valamint porcellán burkolattal.

Vas- és rőzbuterek legnagyobb raktára.

Legolcsóbb bevásárlási forrás.

Tóth Gyula Debreczen, Piacz-u. 20., 27.

60 krajczár

1 liter legfinomabb

ANTRACEN-TINTA.

Piacz-utca 12.

(Stenczler ház)

a pipirkereskedésben.

Debreczen szab. kir. város könyvnyomdája

Városházépület. (Kossuth-utca.)

A modern technika legújabb vívmányaival felszerelve, készít mindenféle nyomtatványokat a leg egyszerűsítettől a legdíszesebbig, jutányos ár mellett.

Meghívók, eljegyzési kártyák, üzleti nyomtatványok, körlevelek a legzársebben állítanak ki. — Vidéki megrendeléseket pontosan eszközöl.

Tartós betűterezből készült tomontvényekkel helybeli és vidéki nyomdáknak, könyvkötőknek jutányos ár mellett a legrövidebb idő alatt szolgálunk.

Sürgönyczim: VÁROSI NYOMDA.
Telefon: 270. — Alapítottott 1561-ben.

Ruhafestő

és vegyszert tisztító intézet

RABÉCZY ANTAL

DEBRECZEN,

Széchenyi-utca 42-ik sz.
Telefon 323.



2723/1905. szám.

Feladási hirdetés.

A paczi erdőszégen levő s a város tulajdonát képező 174 1/2, négyméteres hosszú csomó akácfa, 226 1/2 két méteres hosszú csomó akácfa, 46 m. öl I-ső osztályu botfa, 89 1/2 m. öl II. osztályu botfának a helyszínén nyilvános árverésen **1905 márczius hó 10. napjának d. e. 9 órakor** eladatása rendeltetvén el, ezen árverésre a venni szándékozók meghivatnak.

Debreczen, 1905 márczius 2-án.

Városi tanács.

1892/1905. szám.

Feladási hirdetés.

A nagyerdei hátulsó erdőöri lagnál beraktározott s vihar által kidöntött fák-ból összerakott 40 öl fa és 60 öl nyárta folyó **1905. évi márczius hó 8. napján d. e. 9 órakor** a helyszínén nyilvános árverésen fog eladatni. Ezen árverésre a venni szándékozók meghivatnak.

Debreczen, 1905 márczius 2-án.

Városi tanács.

TELEFON 308.

MELOCCO PÉTER

TELEFON 308.

GYŐR. ~ ~ ~ BUDAPEST. ~ ~ ~ DEBRECZEN.

Képviselet: Debreczen és Hajdumagye részére: **LUKÁCS VILMOSNÁL**, Hatvan-utca 5.

Márványozzaiklap.
Műkő- és Czementárugyar.
Beton és vasbeton.
Építési vállalat.
Átereszek készítése.

Szabadalmazott géppel gyártott **karmantus** és **csömösőit** Czementoszevek, Csatornázás.

Beton és Granitto Ferrazo burkoló munkák.

Lukács Vilmosnál kaphatók rendkívül olcsó áron
a **JOHN-féle kéménytoldó**,

mely minden kémény huzatát megjavítja, füstzaklatást megszüntet.